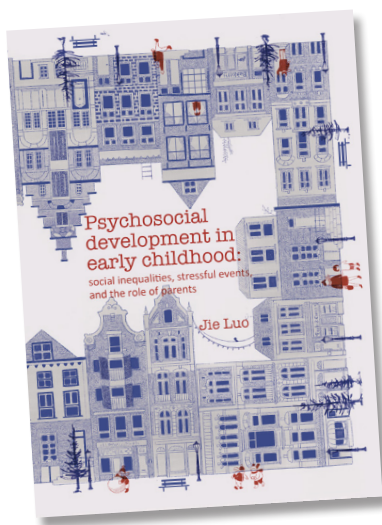

De psychosociale ontwikkeling in de vroege kinderjaren

Jie Luo

Titel:	Psychosocial development in early childhood: social inequalities, stressful events, and the role of parents
Auteur:	Jie Luo
Thesis:	Erasmus Universiteit, Rotterdam, Nederland
Promotiedatum:	4 maart 2025
Promotor:	Prof. Dr. H. Raat
Co-promotor:	dr. A van Grieken
ISBN:	978-94-6506-163-4
Link:	https://pure.eur.nl/en/publications/psychosocial-development-in-early-childhood-social-inequalities-s

De psychosociale ontwikkeling in de vroege kinderjaren

Wat waren het doel en de vraagstelling?

Het proefschrift had als doel inzicht te verkrijgen in de verschillende factoren die verband zouden kunnen houden met de psychosociale gezondheid van jonge kinderen. Verschillende deelvragen richten zich op 1) sociaaleconomische indicatoren van het gezin en migratieachtergrond in samenhang met psychosociale gezondheid, 2) de associatie tussen stressvolle levensgebeurtenissen en psychosociale gezondheid van kinderen, en 3) factoren die samenhangen met het hulpzoekgedrag van ouders voor de psychosociale gezondheid van hun kind, evenals de factoren die de ervaren (opvoed) stress van ouders beïnvloeden.

Auteursgegevens

Correspondentie Jie Luo luojie_jlu@163.com

Deze proefschriftbespreking is vertaald door Amy van Grieken en Demi Cheng.

Hoe vond het onderzoek plaats?

De studies die beschreven staan in het proefschrift hebben voornamelijk gebruik gemaakt van data verzameld in het 'Mag het ietsje minder zijn' project. Het 'Mag het ietsje minder zijn' project was een ZonMw project, waarin onderzocht werd of de jeugdgezondheidszorg met minder vragenlijsten zouden kunnen werken, om nog steeds voldoende (risico's op) psychosociale problemen te signaleren. Hiervoor werden op verschillende momenten (twee, drie en vierjarige leeftijd) bij ouders van kinderen vragenlijsten afgenomen die psychosociale gezondheid meten (o.a. met de 'Strengths and Difficulties Questionnaire'). Dit project, met het nummer 166511010, vond plaats in 2014-2015.

In het proefschrift is een systematische review opgenomen naar factoren die samenhangen met de ervaren opvoed stress door ouders. Hiervoor werd een literatuurstudie gedaan in 2021. In totaal werden 29 Engelstalige artikelen geïnccludeerd.

Wat zijn de uitkomsten?

Het proefschrift biedt een overzicht van de individuele, ouderlijke en gezins-gerelateerde factoren die verband houden met de algemene gezondheid en de psychosociale gezondheid van kinderen.

In deel 1 lieten de studies zien dat een lagere sociaaleconomische status en een migratieachtergrond van ouders geassocieerd was met een hoger risico op psychosociale problemen. Deze factoren waren geassocieerd met een hoger risico op zowel 2- als 3- jaar, en ook voor met continuering van risico (op zowel 2- als 3-jaar).

In deel 2 werden 12 mogelijk stressvolle levensgebeurtenissen binnen een gezin onderzocht in relatie tot psychosociale gezondheid. De ouders werd gevraagd naar de ervaren levensgebeurtenissen, zoals verhuizing of scheiding, voordat het kind 2-jaar was. Ook gaven ouders de mate van spanning aan die deze gebeurtenissen met zich mee had gebracht. Bijna de helft van de gezinnen gaf aan één of meerdere gebeurtenissen te hebben meegemaakt. Vergeleken met kinderen die geen gebeurtenissen hadden meegemaakt, hadden de kinderen uit gezinnen die wel een gebeurtenis hadden meegemaakt een hoger risico op psychosociale problemen op 3-jarige leeftijd. Wanneer er meer spanning werd ervaren door de ouders was er een groter risico op psychosociale problemen op 3-jarige leeftijd. Meisjes die meer dan twee stressvolle levensgebeurtenissen of gebeurtenissen met een hoge spanning hadden ervaren, lieten tussen 2 en 4 jaar een hoger risico op psychosociale problemen zien, ten opzichte van meisjes die geen gebeurtenissen hadden meegemaakt.

In deel 3, op 3-jarige leeftijd van het kind, is onderzocht of ouders in de afgelopen 12 maanden hulp hebben gezocht bij (mogelijke) psychosociale problemen. Ongeveer een kwart van de ouders gaf aan hulp te hebben gezocht, waarbij het merendeel dit zocht bij informele bronnen (bijvoorbeeld internet, familie, vrienden). De huisarts werd het meest frequent benoemd als geraadpleegde formele hulpbron. Ouders met een niet-Westerse achtergrond en jongere ouders zochten vaker hulp. Ook ouders die eerder hulp hadden gezocht of tijdens een gesprek bij de JGZ de psychosociale gezondheid hadden besproken, zochten eerder hulp.

Uit de literatuurstudie bleek dat een aantal factoren, zoals ouderlijke depressie, sterk geassocieerd zijn met de stress die ouders ervaren in de opvoeding. Alhoewel er veel studies zijn gedaan, zijn dit met name kortlopende studies en is meer onderzoek over tijd nodig.

Wat is de meerwaarde/nieuws waarde voor de JGZ-praktijk?

Het proefschrift onderschrijft de belangrijke rol van de JGZ in het tijdig opsporen van mogelijke psychosociale problemen en het ondersteunen van ouders. De bevindingen voor de JGZ kunnen als volgt worden samengevat:

- Aandacht voor gezinnen met een kwetsbare positie vanwege onder andere migratieachtergrond blijft nodig. Onder deze groepen lijkt een hoger risico op psychosociale problemen bij jonge kinderen te zijn.
- Stressvolle levensgebeurtenissen zoals verhuizing, scheiding en verlies van naasten, komen relatief frequent voor. De impact van deze gebeurtenissen op een gezin kan een rol spelen in de psychosociale ontwikkeling van het kind. Hiervoor zou waar mogelijk aandacht voor kunnen zijn in een gesprek.
- Ouders maken veel gebruik van informele hulpbronnen. De JGZ zoeken ouders met name op voor ondersteuning wanneer er tijdens eerdere gesprekken over psychosociale gezondheid van het kind is gesproken.

Het regulier afnemen van vragenlijsten en het aanbieden van gesprekken biedt de mogelijkheid om psychosociale problemen op te sporen, vragen van ouders te beantwoorden en de drempel voor verdere ondersteuning te verlagen.

Dit artikel wordt gepubliceerd onder de licentie Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)